

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Georgikon Campus

Növénytermesztési-tudományok Intézet

Mezőgazdasági mérnök alapképzési szak

**Mezőgazdasági vadkárak felmérése, értékelése,
összefüggéseinek vizsgálata Csököly térségében**

Belső konzulens: Dr. Kovács Szilvia

Egyetemi docens

Belső konzulens intézete/tanszéke: Vadgazdálkodási
és Természetvédelmi Intézet, Természetvédelmi
Biológia Tanszék

Készítette: Hajas Dániel

Készthely

2024

Szakdolgozatom elkészítéséhez szükséges vizsgálataimat Somogy Vármegyében, Csököly község külterületein végeztem a családi gazdaságunk földterületein. A családi gazdaságunk földterületein a vadászatra jogosult az Aranyszarvas Vadásztársaság.

A vadkár mértékének mérséklésére a védekezési lehetőségek tárháza igencsak széles spektrumon érhető el, viszont azok hatékonysága eltérő. Vizsgálataim során célom az volt, hogy megtaláljam a területi adottságainkhoz legmegfelelőbb, leghatékonyabb és legköltséghatékonyabb védekezési metódusokat. További célom, hogy a vizsgált területeken minél pontosabb vadkárbecslést folytassak, hogy a tényleges károkat minél precízebben mérjem fel.

A vadkár mérséklésére végzett kísérleteim során elsősorban mechanikus védekezési módszert alkalmaztam, amely villanypásztoros védekezést jelent. Továbbá kémiai védekezés során szaghatáson (Vadóc) és ízhatáson (Forester) alapuló védekezést alkalmaztam.

Villanypásztor telepítésekor a terület sarkától indulva 10-15 méterenként állítottam az karókat fel. A sarkokra és a töréspontokra oszlopokat állítottunk fel annak érdekében, hogy tartósabb legyen és jobban ellenálljon az erőhatásoknak. A villanypásztor vezetékehez FarmLine Dragon 6 elnevezésű vezetékét használtam. A vezetékét 4 sorban húztuk ki melynek az elosztása a földtől számolva: 20, 40, 70, 120 centiméter. Karbantartáskor a villanypásztort körbejártam, hogy nincs-e véletlen szálszakadás, a vezeték feszessége, illetve az áramerősség megfelelő-e.

Vadóc alkalmazása során a szert 6 méterenként helyeztem ki az északi táblaszél mentén és a tábla azon oldalára, ahonnan a nagyvadak kiváltanak a földre. Heti rendszerességgel változtattam a Vadóc elhelyezését a táblára négyzetrácsos elrendezésben. Először 6, majd 8, 10 és 12 méteres távolságban helyeztem el az említett készítményt. A távolságokat igazítottam a tábla adottságaihoz: elhelyezkedése, kitettsége, uralkodó szélirány, körülölelő környezet és kultúra. A szert a vizsgálataim során északi-déli irányba egészen 12 méterig; keleti-nyugati irányba 8 méterig tudtam két készítmény közti távolságot növelni a határfok csökkenése nélkül. A szert a gyártó és a forgalmazó 3-4 hetes váltási azaz lecserélési időszakban javasolja. Területeinken ez az időintervallum nem volt hatásos. Azonban 2 hetes váltáskor volt legjobb a határfoka.

Forester készítményt alkalmazását a szer forgalmazója és gyártója kukorica és napraforgó állományban 2 leveles fejlettségi állapottól egészen a virágzás megkezdéséig enged használni.

Az ajánlott dózis 10 – 15 liter per hektár, továbbá az ajánlott lé-mennyiség 200 – 300 liter per hektár. Én 250 literes vízmennyiség mellett 10 litert juttattam ki hektáronként, ez négyzetméterenként 25 milliliter víz és 1milliliter Forester.

A kelést követő időszakban a vizsgált területekre róka és aranyakál fényképeket helyeztem ki A3 méretű papírra nyomtatva majd kartonlapokra ragasztva a kultúrákban. Ezeket a képeket heti rendszerességgel helyeztem át a tábla különböző pontjaira.

Vizsgálataim alapján a kultúrákban jelentős mértékű károsítás két időszakra összpontosul, melyek a kelést követő egy-másfél hónap és az érés időszaka. A fennmaradó időszakban is kell védekezést alkalmazni, viszont a nagyobb volumenű védekezéseket a fent említett időszakokban célszerű alkalmazni.

Az egyes kísérleti területeken a vizsgálataimat két hetente ellenőriztem. Néhány alkalommal heti rendszerességgel voltam kint a területeken, ekkor csak köztes megfigyeléseket tettem a kísérletek ellenőrzésén túl, de ezeket a megfigyeléseket nem rögzítettem. Ellenőrzéseim során megvizsgáltam az adott készítmény vagy eszköz működését, hatásfokát. Továbbá cseréltem azokat, amennyiben szükséges volt. Vizsgálataim során az adott kultúra tenyészidőszakában a kéthetes ellenőrzéseim alkalmával előzetes vadkárbecslést készítettem, amit a végleges vadkárbecslésnél felhasználtam. A vadkárbecslés során objektív becslési módszert alkalmaztam.

Vizsgálataim eredményei alapján leghatékonyabb védekezési módszernek a villanypásztoros védekezési lehetőség bizonyult. Ezt követi a Forester, majd a Vadóc készítmény hatékonysága.

Kísérleteim során vadkárbecslés szempontjából a leghatékonyabb becslési eljárásnak az objektív vadkárbecslés bizonyult szisztematikus és rétegzett mintavétellel párosítva, továbbá a „W” nyomvonal alkalmazása a táblán vagy a rétegen belül. A legpontosabb termésbecslést objektív termésbecsléskor kapunk. Ezek vizsgálatok elvégzésével kaphatjuk meg a legprecízebb vadkárértéket.